

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی

اداره کل برنامه‌ریزی و سنجش آموزش

دستورالعمل تنظیم و ساخت آثار علمی و پژوهشی دانشجویان

کارشناسی ارشد و دوره دکتری

پایان‌نامه / رساله

مصوب جلسات ۸۷ تا ۹۱ کمیسیون برنامه‌ریزی سازمانی آموزش

به تاریخ: ۲/۱۱ - ۲/۱۶ - ۲/۱۸ و ۲/۳۰/۸۷

اسفندماه ۱۳۸۷

تقدیر و تشکر

بدین وسیله از تمامی اساتید، کارشناسان و همکارانی که در تهیه و تدوین این مجموعه همراهی و مساعدت نموده‌اند، تقدیر و تشکر به عمل می‌آید.

همچنین از اعضای محترم کمیسیون برنامه‌ریزی سازمانی آموزش، آقایان:

دکتر محمدهادی همایون، دکتر مصباح‌الهدی باقری، دکتر سیدعلی علوی، آقای نادر جعفری، آقای محمدتقی محبی، آقای سیدحسین پاکدامن، آقای محمدرضا ایران‌پور و جناب آقای محمدحسین یزدان‌پناه عضو مهمان کمیسیون که با شرکت در جلسات، مدقّقانه موضوعات را پیگیری می‌نمودند و اساتید بزرگوار جناب آقایان دکتر سیدامامی، دکتر محسنیان‌راد، دکتر آشنا و دکتر بشیر که زحمت مطالعه مجدد و ویرایش متن را متقبّل و نکات مفیدی را متذکر شدند و همچنین اساتید محترم بخش زبانهای خارجی به ویژه جناب آقای محقق و جناب آقای روشن‌ضمیر که زحمت ترجمه عناوین دانشکده‌ها و رشته‌ها را به عهده داشتند و نیز کارشناسان کتابخانه و مرکز اطلاع‌رسانی دانشگاه تقدیر و قدردانی مخصوص به عمل می‌آید.

اداره کل برنامه‌ریزی و سنجش آموزش

فهرست مطالب

۱	مقدمه:
۳	فصل اول - عناوین بخشها و ترتیب آنها
۳	الف) بخشهای یک اثر و ترتیب درج آنها
۵	ب) اطلاعات و توضیحات کلی مربوط به هر یک از قسمتها
۵	۱. جلد
۷	۲. اولین صفحه داخلی
۷	۳. دومین صفحه داخلی
۷	۴. صفحه عنوان داخلی
۸	۵. صفحه حقوقی یا واگذاری امتیازات حقوقی اثر
۸	۶. تأییدیه اعضای هیئت داوران/گواهی دفاعیه
۸	۷. ششمین صفحه: تقدیم اثر (اختیاری)
۹	۸. تقدیر و قدردانی (اختیاری)
۹	۹. چکیده
۱۰	۱۰. فهرست مطالب
۱۰	۱۱. مقدمه
۱۰	۱۲. متن اصلی
۱۱	۱۳. جمع‌بندی بحث، نتیجه‌گیری و پیشنهادها
۱۱	۱۴. واژه‌نامه
۱۳	۱۵. پیوست‌ها
۱۲	۱۶. فهرست منابع
۱۲	۱-۱۶. کتاب

- ۱۶-۲. مقاله مندرج در نشریه ادواری
- ۱۶-۳. مجموعه مقالات ارائه شده در همایش
- ۱۶-۴. مجموعه مقالات گردآوری شده
- ۱۶-۵. پایان نامه / رساله / گزارش علمی
- ۱۶-۶. اینترنت
۱۷. صفحه های پایانی
- ۱۷-۱. چکیده به زبان عربی
- ۱۷-۲. چکیده به زبان انگلیسی
- ۱۷-۳. تأییدیه اعضای هیئت داوران به زبان انگلیسی
- ۱۷-۴. صفحه عنوان به زبان انگلیسی
- ۱۷-۵. برگ سفید

فصل دوم

۱. حروف چینی و صفحه آرای مطالب
۲. شماره گذاری صفحه ها
۳. استناد و ارجاع در متن
۴. زیر نویس
۵. ذکر اعداد در متن
۶. کلمات لاتین در متن
۷. نگارش معادلات
۸. ترسیم منحنیها، جدولها، تصویرها و یا شکلها
۹. محاسبات

پیوست ها

- پیوست شماره یک: عناوین دانشکده ها، رشته ها و گرایشهای تحصیلی
- دانشگاه (فارسی و انگلیسی)
- پیوست شماره دو: رنگ جلد پایان نامه / رساله به تفکیک دانشکده

مقدمه

اگر چه نمی‌توان تمامی نکات مربوط به آیین نگارش و تنظیم مطالب یک موضوع علمی را در این راهنما ذکر نمود، لیکن به منظور آشنایی دانشجویان دانشگاه و حفظ وحدت رویه در نحوه تهیه و آماده‌سازی پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها، سعی شده‌است در فصل اول این مجموعه «عناوین کلی بخشها و ترتیب قرارگیری آنها» و در فصل دوم «شیوه نوشتن مطالب در هر صفحه، شماره‌گذاری صفحه‌ها، بیان منابع و مآخذ در داخل متن، استفاده از زیرنویس، معادلات، تصویرها، جدولها، منحنیها، علائم و اختصارات» توضیح داده شود.

از اساتید راهنما و مشاور نیز درخواست می‌شود، دانشجویان را از نظر رعایت این نکات راهنمایی نمایند.

ضروری است، دانشجویان پس از جلسه دفاعیه و دریافت تأییدیه هیئت داوران و تأییدیه کارشناسان کتابخانه و مرکز اطلاع‌رسانی دانشگاه مبنی بر رعایت نکات این راهنما، یک نسخه چاپی از «پایان‌نامه کارشناسی ارشد» / «رساله دکتری»

خود را به همراه نسخه الکترونیکی آن (با برنامه Word و در یک فایل) تهیه و به کتابخانه مرکزی دانشگاه تحویل دهند. توصیه می‌شود، دانشجویان قبل از آماده‌سازی نهایی «پایان‌نامه / رساله» در زمینه رعایت ضوابط این دستورالعمل با کارشناسان کتابخانه و مرکز اطلاع‌رسانی دانشگاه هماهنگی‌های لازم را به عمل آورند.

در پایان از کلیه اساتید گرامی، دانشجویان محترم و همکاران عزیز تقاضا می‌شود، نظرات اصلاحی و تکمیلی خویش مربوط به این اثر را به اداره کل برنامه‌ریزی و ارزیابی آموزش ارسال نمایند.

فصل اول

عناوین بخشها و ترتیب آنها

نظم و ترتیب در ارائه مطالب می‌تواند، علاوه بر افزایش میزان درک خواننده، سهولت دسترسی و دریافت مطالب از یک اثر علمی را نیز دربر داشته باشد. لذا در این بخش، ضمن بیان عناوین هر یک از قسمت‌ها و ترتیب ارائه آنها، به توضیح اطلاعات مورد نیاز هر یک از قسمت‌ها می‌پردازیم.

الف) بخشهای یک اثر و ترتیب درج آنها:

۱. جلد
۲. اولین صفحه داخلی اثر: صفحه سفید بلافاصله بعد از جلد (صفحه صحاف)
۳. دومین صفحه: نام و یاد خدا با ذکر شریف
«بسم الله الرحمن الرحيم»
۴. صفحه عنوان داخلی

۵. صفحه حقوقی یا واگذاری امتیازات حقوقی اثر
۶. تأییدیه اعضای هیئت داوران
۷. تقدیم اثر (اختیاری)
۸. تقدیر و قدردانی (اختیاری)
۹. چکیده اثر به زبان فارسی
۱۰. فهرست مطالب
۱۱. مقدمه
۱۲. متن اصلی
۱۳. جمع‌بندی بحث، نتیجه‌گیری و پیشنهادها
۱۴. واژه‌نامه (اختیاری)
۱۵. پیوست‌ها
۱۶. فهرست منابع
۱۷. صفحه‌های پایانی
- ۱-۱۷. ترجمه چکیده اثر به زبان عربی
- ۲-۱۷. ترجمه چکیده اثر به زبان انگلیسی
- ۳-۱۷. ترجمه تأییدیه اعضای هیئت داوران به زبان انگلیسی (اختیاری)
- ۴-۱۷. ترجمه صفحه عنوان داخلی به زبان انگلیسی
- ۵-۱۷. آخرین صفحه (صفحه سفید یا بدرقه)

ب) اطلاعات و توضیحات کلی مربوط به هر یک از قسمتها:

۱. جلد و مشخصات ظاهری و موضوعی آن

۱-۱. مشخصات ظاهری:

۱-۱-۱. جنس: مقوا

۱-۱-۲. ضخامت: دو تا سه میلیمتر

۱-۱-۳. ابعاد: قطع جلد، نیم سانتیمتر از اندازه کاغذ باید بزرگتر باشد. (۲/۳۰×۵/۲۱)

۱-۱-۴. روکش: چرم مصنوعی (گالینگور)

۱-۱-۵. چاپ: زرکوب

۱-۱-۶. رنگ: تفکیک رنگ جلد و اختصاص یک رنگ خاص به پایان نامه و رساله های هر یک از دانشکده ها، می تواند به یکپارچگی و هماهنگی ظاهری آنها کمک نماید. از این رو به جلد پایان نامه و رساله های هر یک از دانشکده ها رنگ خاصی اختصاص داده شده است که در پیوست شماره دو توضیح داده می شود.

۲-۱. ترتیب درج عناوین روی جلد:

الف) نشانه (آرم) دانشگاه؛ ابعاد: «۴/۵×۳/۵ سانتیمتر»، در وسط صفحه جلد به فاصله دو سانتیمتر از بالا.

ب) عنوان کامل دانشکده به فاصله یک سانتیمتر زیر نشانه دانشگاه و با حروف «تیترا ۱۶».

ج) عنوان تعلق اثر به مقطع، رشته و ذیل آن عنوان گرایش تحصیلی دانشجو؛ به فاصله ۱/۵ سانتیمتر از عنوان دانشکده، با حروف «تیترا ۱۴». مثال:

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته معارف اسلامی و مدیریت
گرایش مدیریت بازرگانی

د) نام یا عنوان اثر؛ حداکثر در دو خط به فاصله سه سانتیمتر از بالا و پایین و با حروف «تیترا ۱۲».

«عنوان درج شده در روی جلد باید عیناً همانند عنوان مصوب شورای پایان نامه ها و رساله های دانشگاه باشد.»

ه) استاد راهنما: نام و نام خانوادگی؛ به فاصله سه سانتیمتر از عنوان اثر و با حروف «تیترا ۱۰».

و) دانشجو: نام و نام خانوادگی؛ با حروف «تیترا ۱۰».

ز) ماه و سال تدوین اثر؛ تاریخ ماه و سالی که جلسه دفاعیه برگزار شده است با حروف «تیترا ۱۰». مثال: خرداد ۸۵.
یادآوری:

دقت شود تمامی مشخصات روی جلد با فاصله های مساوی از اطراف و فاصله های متناسب از یکدیگر درج شود.

۱-۳. کناره جلد (شیرازه / صفحه عطف): صرفاً عنوان اثر

و نام دانشجو با حروف کوچک زرکوب گردد.

۱-۴. پشت جلد: مطالب و مشخصات صفحه پشت جلد عیناً همانند روی جلد می‌باشد، لیکن نوشته‌های آن به زبان انگلیسی خواهد بود.

۲. اولین صفحه داخلی

نخستین صفحه پس از جلد، کاملاً سفید و بدون هر گونه مطلب یا موضوعی خواهد بود.

۳. دومین صفحه داخلی

آغازین کلام در هر کار، نام و یاد خدا است که با ذکر شریف «بسم الله الرحمن الرحيم» انجام می‌شود. انتخاب نوع و طرح نگارش آن به عهده تهیه‌کننده اثر است. این صفحه باید بدون هر گونه حاشیه و آرایه در برگ دوم و پس از صفحه سفید که اولین بخش از اثر است، آورده شود.

۴. صفحه عنوان داخلی

در این صفحه مطالب روی جلد عیناً و با همان ترتیب تکرار خواهد شد، با این تفاوت که پس از نام استاد راهنما، نام اساتید مشاور نیز الزاماً درج می‌شود. این صفحه باید عیناً به زبان انگلیسی ترجمه و در صفحه‌های پایانی اثر و بعد از فهرست منابع آورده شود.

۵. صفحه حقوقی یا واگذاری امتیازات حقوقی اثر

دانشجو باید به درج جمله ذیل در صفحه‌ای مستقل پس از موضوعات یاد شده اقدام نماید.

کلیه حقوق اعم از چاپ و تکثیر،
نسخه برداری، ترجمه، اقتباس و نظایر آنها از این
«پایان نامه کارشناسی ارشد/ رساله دوره دکتری»
برای دانشگاه امام صادق «علیه السلام» محفوظ
است. نقل مطالب با ذکر مأخذ بلامانع است.

درج این جمله عیناً الزامی است و بدین ترتیب دارنده اثر،
تمامی حقوق متعلق به اثر را به دانشگاه واگذار می‌کند.

۶. تأییدیه اعضای هیئت داوران/ گواهی دفاعیه

درج تصویر تأییدیه جلسه دفاع که به امضاء تمامی اعضای
هیئت داوران رسیده باشد، در نسخه چاپی و نسخه الکترونیکی
(به صورت اسکن) الزامی است.

دانشجو می‌تواند در صورت تمایل تأییدیه اعضای هیئت
داوران را به زبان انگلیسی ترجمه نموده و آن را در صفحه‌های
پایانی اثر درج نماید.

۷. ششمین صفحه: تقدیم اثر (اختیاری)

دانشجو می‌تواند بنا به تشخیص، اثر خود را به فرد، افراد
و یا مؤسسه خاصی تقدیم دارد.

۸. تقدیر و قدردانی (اختیاری)

پس از صفحه تقدیمیه، دانشجو می‌تواند در صفحه‌ای مستقل بنا به تشخیص و بر حسب ضرورت مراتب سپاس و ستایش خود را از فرد، افراد و یا مؤسسه خاصی ابراز نماید.

۹. چکیده

چکیده متن قبل از فهرست مطالب آورده شود. چکیده حداکثر در حجمی معادل با ۳۰۰ کلمه (ترجیحاً در یک صفحه) نوشته شود و شامل بیان مختصر از موضوع پایان‌نامه/رساله، روش تحقیق و چگونگی جمع‌آوری اطلاعات، سؤالها، فرضیه‌ها و نتایج حاصله باشد، به طوری که خواننده با مطالعه آن تشخیص دهد که تحقیق موجود، درباره چیست و یافته‌های آن کدام است.

از ذکر تاریخچه، زمینه تحقیق و توصیف جزئی تکنیکهای مورد استفاده و همچنین از به کار بردن کلمات زائد در چکیده خودداری گردد. لازم به ذکر است حداقل نیمی از رساله بر دستاوردهای خاص آن متمرکز است.

در پایان چکیده، واژگان کلیدی (حداقل پنج کلید واژه) که توانایی بازبازی اثر را داشته و به جستجوی رایانه‌ای متن کمک نماید نوشته شود. چکیده حتماً باید مورد تأیید و امضاء استاد راهنما قرار گیرد.

دانشجو باید چکیده را به دو زبان عربی و انگلیسی ترجمه و حسب مورد به تأیید و امضاء رؤسای گروه‌های مستقل آموزشی زبان عربی و انگلیسی برساند.^۱

۱۰. فهرست مطالب

فهرست مطالب شامل عنوان فصلها، بخشها و زیربخشهای هر فصل، جدولها، شکلها و علائم اختصاری اثر است.

۱۱. مقدمه

مقدمه با هدف طرح مسئله، ضرورت انجام تحقیق، پرسشهای تحقیق و روشهای دسترسی به اطلاعات و پاسخگویی به سؤالات و فرضیه‌های تحقیق نوشته می‌شود. همچنین در مقدمه، با بیانی واضح و روشن به معرفی و مرور اجزاء و بخشهای اثر پرداخته و زمینه برای پیگیری مطالب فراهم می‌شود.

۱۲. متن اصلی

متن اثر که پس از مقدمه می‌آید، به دانش‌پژوهان کمک می‌نماید تا از موضوعها و مفاهیم علمی مرتبط با موضوع

---

(۱) چکیده‌های عربی و انگلیسی به ترتیب در پایان اثر و پس از فهرست منابع باید درج شود.

تحقیق و جزئیات روشهای انجام کار و نتایج به دست آمده و تجزیه و تحلیل آنها مطلع گردند.^۲

۱۳. جمع‌بندی بحث، نتیجه‌گیری و پیشنهادها

در این قسمت جمع‌بندی کلی نتایج حاصل از پایان‌نامه/رساله مرور می‌شود و در ادامه، پیشنهادهای دانشجوی در مورد ادامه کار (تحقیق) ارائه می‌گردد.

۱۴. واژه‌نامه

تهیه فهرستی از واژه‌ها و عبارات لاتین و معادل فارسی آنها، اختیاری و به انتخاب دانشجو می‌باشد.

۱۵. پیوست‌ها

پیوست پایان‌نامه/رساله معمولاً مشتمل بر مطالب و مدارک مهمی است که اگر چه کمک چندانی در درک و فهم خواننده از پایان‌نامه/رساله نمی‌کند، ولی آگاهی او از آنها لازم به نظر می‌رسد.

پیوست‌ها به ترتیب شماره‌ای که در متن به آنها اشاره شده است، با عنوان «پیوست شماره ...»، تا انتها در پایان تحقیق درج می‌شود.

---

(۲) رعایت مقررات مصوب فرهنگستان زبان و ادب فارسی، در مورد نگارش متون فارسی در تمامی پایان‌نامه/رساله الزامی است.

۱۶. فهرست منابع

تمامی منابعی که در متن استفاده و به آنها استناد می‌شود، باید در فهرست منابع ذکر شوند.

فهرست منابع و مآخذ به ترتیب نام خانوادگی پدیدآورنده در پایان تحقیق آورده می‌شود.

ابتدا مشخصات منابع فارسی سپس عربی و بعد لاتین با توجه به نمونه‌های ذیل نوشته می‌شوند.

به درشت بودن حروف عنوان کتاب، پایان‌نامه / رساله / گزارش، نام نشریه یا همایش توجه شده و از مثالها به صورت کامل و دقیق تبعیت گردد.

شیوه استناد در متن در فصل دوم توضیح داده می‌شود.

۱-۱۶. کتاب

نام خانوادگی، نام. **عنوان کتاب**، نام و نام خانوادگی مترجم، شماره جلد، محل انتشار: نام ناشر، سال انتشار.

مثال: مطهری، مرتضی، **فلسفه تاریخ**، ج ۱، قم: انتشارات صدرا، ۱۳۷۱.

۲-۱۶. مقاله مندرج در نشریه ادواری

نام خانوادگی، نام. «عنوان مقاله»، **نام نشریه**، نام و نام خانوادگی مترجم، شماره سال، شماره نشریه (تاریخ نشریه): صفحه شروع - صفحه پایان مقاله.

مثال: سیدامامی، کاووس، «کارگردانان دولت بوش چگونه می‌اندیشند»، **دانش سیاسی**، سال اول، شماره اول (بهار و تابستان ۱۳۸۴): ۲۰۱-۲۲۱.

۱۶-۳. مجموعه مقالات ارائه‌شده در همایش

نام خانوادگی، نام. «عنوان مقاله»، نام همایش، محل برگزاری همایش (تاریخ برگزاری همایش): صفحه شروع- صفحه پایان مقاله.

۱۶-۴. مجموعه مقالات گردآوری‌شده

نام خانوادگی نویسنده مقاله، نام. «عنوان مقاله»، در نام و نام خانوادگی گردآورنده کتاب، عنوان کتاب، نام و نام خانوادگی مترجم، محل انتشار: نام ناشر، سال انتشار. صفحه شروع- صفحه پایان مقاله.

مثال: رجایی، فرهنگ. «اسلام و ناسیونالیسم و عصر مصدق: تاریخ‌نگاری در ایران پس از انقلاب»، در جیمز بیل و ویلیام راجرلوپیس، مصدق، نفت، ناسیونالیسم ایرانی، ترجمه عبدالرضا هوشنگ‌مهدوی و کاوه بیات، تهران: نشر نو، ۱۳۶۸. ۱۹۱-۲۲۵.

۱۶-۵. پایان‌نامه/رساله/گزارش علمی

نام خانوادگی، نام. عنوان پایان‌نامه/رساله/گزارش علمی، دانشکده/دانشگاه ناشر، سال انتشار.

۱۶-۶. اینترنت

آدرس صفحه (آخرین مشاهده: تاریخ).
مثال:

(آخرین مشاهده: ۸۷/۱۲/۱۰) <http://www.isu.ac.ir/Farsi/BRD.htm>

۱۷. صفحه‌های پایانی

توضیحات ضروری و مربوط به صفحه‌های پایانی، هر یک در محل خود آورده شده است. در اینجا صرفاً به منظور اطلاع خواننده از رعایت ترتیب و تنظیم آنها آورده می‌شود.

۱۷-۱. چکیده به زبان عربی

۱۷-۲. چکیده به زبان انگلیسی

۱۷-۳. تأییدیه اعضای هیئت داوران به زبان انگلیسی

۱۷-۴. صفحه عنوان به زبان انگلیسی

۱۷-۵. برگ سفید: کاغذ بدرقه به عنوان آخرین صفحه

است که معمولاً توسط صحاف گذاشته می‌شود.

فصل دوم

در این فصل به توضیح نکاتی که می‌بایست در مورد انتخاب کاغذ و نحوه تنظیم و کادربندی مطالب روی کاغذ رعایت گردد و همچنین جزئیات مربوط به استفاده از مطالب و اشکال توضیحی مانند شماره صفحه، ارجاعات، زیرنویس، معادله، تصویر، جدول، منحنی، علائم و اختصارات می‌پردازیم.

۱. حروف چینی و صفحه‌آرایی مطالب

برای نگارش مطالب، باید از حروف «Lotus14» در محیط «Word» و در کاغذ سفید مرغوب با ابعاد کاغذ «A4» (۲۹۷×۲۱) استفاده شود.

در صورت نیاز به استفاده از کاغذ در قطع بزرگتر، ضمن رعایت استاندارد رده «A» به هنگام ضمیمه نمودن، کاغذ مربوط به اندازه «A4» تا و صحافی شود.

حاشیه هر صفحه از سمت راست و بالا «۳ cm» و از سمت چپ و پایین «۲ cm» تنظیم شود.

در صفحه‌های اصلی، طول هر سطر «۱۶ cm» و فاصله بین سطرها در تمامی خطوط یک سانتیمتر و مجموعاً برای هر صفحه ۲۴ سطر (با لحاظ پاورقی‌ها) در نظر گرفته شود. دقت شود حاشیه‌ها و فاصله خط‌ها در تمامی صفحه‌ها به صورت یکسان رعایت شود.

در نگارش متن اصلی عناوین اصلی در وسط سطر و عناوین فرعی در ابتدای سطر نوشته شود. قبل از شروع هر عنوان اصلی دو سطر و قبل از شروع هر عنوان فرعی یک سطر فاصله منظور شود. (بعد از هر عنوان فرعی سطری رها نگردد). به هر یک از عناوین (چه اصلی و چه فرعی) شماره‌ای تعلق می‌گیرد.

۲. شماره‌گذاری صفحه‌ها

شماره‌گذاری صفحه‌ها در دو بخش مجزا انجام می‌شود:

۱-۲. از اولین برگ تا قبل از مقدمه، می‌توان از حروف ابجد و به صورت متوالی استفاده کرد و در صورتی که از عدد استفاده شود، اعداد با حروف نوشته شود.

مثال: «الف، ب، ج» یا «یک، دو، سه»

۲-۲. از صفحه مقدمه تا انتهای اثر، شامل صفحه‌های متن اصلی، پیوست‌ها و فهرست منابع، تمامی با عدد شماره‌گذاری شود. مثال: «۱، ۲، ۳»

دقت شود روی صفحه هر تقسیم اصلی از اثر مانند: صفحه چکیده، صفحه اول هر فصل و... شماره صفحه نوشته نمی‌شود ولی شماره آن به حساب می‌آید. شماره هر صفحه از پایین کاغذ و در وسط صفحه در حدود ۱/۵ سانتیمتر از لبه پایین نوشته می‌شود.

۳. استناد و ارجاع در متن

در نگارش پایان‌نامه هر جا که از آراء دیگران استفاده می‌شود، باید با ذکر مأخذ همراه باشد. به عبارت دیگر، حتی هنگامی که مطلبی از یک منبع به طور غیرمستقیم و به انشای نویسنده پایان‌نامه/رساله آورده می‌شود، منبع استفاده‌شده باید ذکر شود.

مشخصات منبع بلافاصله پس از پایان موضوع، با ذکر نام‌خانوادگی نویسنده، سال نشر، شماره جلد و صفحه، در داخل پرانتز می‌آید.

در صورت استفاده از آثار متعدد منتشره در یک سال از یک نویسنده، هنگام ذکر منبع، پس از سال انتشار از حروف الفبایی جهت تمایز استفاده می‌شود. این حروف الفبایی باید در فهرست منابع نیز، پس از سال انتشار قرار گیرد.

مثال: (مطهری، ۱۳۷۱ الف، ج ۱: ۱۰۰-۱۰۲)

در تکرار استناد و ارجاع، از کاربرد واژه‌های همان، همو و مانند آن خودداری و مشخصات منبع مانند بار اول تکرار می‌گردد.

در ارجاع به منابع لاتین نیز از شیوه بالا پیروی شده و به دلیل جلوگیری از شکستگی عبارت در پایان خطوط باید معادل فارسی آن در داخل پرانتز قرار گیرد و در زیرنویس مشخصات اثر به زبان اصلی ذکر گردد. مثال:

در متن: (مارکس، ۱۹۷۸: ۲۵۳-۲۵۵)

در زیرنویس: Marx, 1978: 253-255

۴. زیرنویس

چنانچه یک عبارت یا واژه نیاز به توضیح خاصی داشته باشد، می‌توان توضیح را به صورت زیرنویس در همان صفحه ارائه نمود. عبارت یا واژه موردنظر با شماره‌ای که به صورت کوچک در بالا و سمت چپ آن درج می‌شود، مشخص شده و در زیرنویس توضیح لازم ارائه می‌شود. زیرنویس‌های هر صفحه به صورت مستقل شماره‌گذاری می‌شود. قلم زیرنویس باید با قلم اصلی متن متفاوت باشد ولی در تمامی زیرنویس‌ها همسانی قلم باید رعایت گردد.

۵. ذکر اعداد در متن

چنانچه اعداد صحیحی که در داخل متن نوشته می‌شود (غیر از جدول‌ها و نمودارها)، عدد یک رقمی باشد، آن عدد با حروف نوشته می‌شود (مانند: عدد چهار یا هفت) و هرگاه عدد مورد نظر دو رقمی یا بیشتر باشد، به صورت عددی نوشته می‌شود. (مانند: ۲۳ یا ۱۳۲)

برای مشخص کردن اعداد اعشاری از « / » استفاده می‌شود (مانند: ۱۷/۵) و چنانچه نیاز به «درصد» باشد، از علامت « % » استفاده می‌شود. (مانند: ۳۶٪ یا ۳۶٪)

۶. کلمات لاتین در متن

حتی‌الامکان از نگارش کلمات لاتین در متن تحقیق خودداری نمایید و برابر لاتین آن را پس از مشخص شدن به وسیله شماره‌ای که بالای برابر فارسی آن کلمه درج می‌شود، در زیرنویس درج نمایید. در هر سطر از زیرنویس (در هر صفحه) حداکثر دو کلمه انگلیسی درج می‌گردد، که کلمه اول از سمت چپ و کلمه دوم از میانه، تحریر می‌گردد. سایر کلمات انگلیسی نیز در سطرهای بعدی به همین ترتیب درج می‌شوند. چنانچه انتخاب برابر فارسی برای کلمه‌ای خاص در نامهای لاتین مشکل باشد، می‌توان تلفظ لاتین کلمه را با حروف فارسی نوشت و در زیرنویس، اصل کلمه را درج نمود.

۷. نگارش معادله‌ها

بین معادله‌ها و نوشته‌ها یک سطر فاصله گذارده می‌شود. شماره معادله در داخل پرانتز به عدد نوشته شده و در مقابل معادله آورده می‌شود. مکان شماره معادله، حاشیه سمت راست خط معادله می‌باشد، چنانچه در سطر معادله، جای کافی نباشد از سطر بعدی استفاده می‌شود. (۱-۵) $F = ma$

(عدد ۵ شماره فصل و عدد یک شماره معادله می‌باشد که بیان‌کننده معادله ۱ از فصل ۵ است).

۸. ترسیم منحنیها، جدولها، تصویرها و یا شکلها

منحنی، جدول، تصویر و یا شکل هر کدام بایستی درون کادر بسته قرار گرفته و طرف بالای آنها می بایست به طرف بالای کاغذ و یا در صورت لزوم در سمت چپ کاغذ قرار داده شود. و هر یک از آنها باید دارای شماره و توضیح مستقل باشند. شماره ها به صورت پی در پی افزایش یافته و در قسمت زیرین کادر به فاصله یک خط درج و سپس توضیح های مربوط آورده می شود. در صورتی که هر یک از این موارد از منابع خاصی اقتباس شده باشد باید منبع آن بلافاصله و در ذیل آن آورده شود.

چنانچه هر یک از این موارد بیش از حد متعارف باشد، می بایست به منظور تداوم نوشتار، مجموعه آنها در یک پیوست قرار گیرند.

دقت شود در تمامی منحنیها و نمودارها، هر یک از محورهای مختصات معرفی شده و واحد مربوطه نیز در کنار محور مختصات درج شود. این موضوع در مورد سطرها و ستونهای جدولها نیز صادق است.

توصیه می شود به منظور افزایش کیفیت و دقت در نمودارها، یکی از نرم افزارهای متداول رایانه ای را مورد استفاده قرار دهید.

۹. محاسبات

تمامی محاسبات منحصرأ در سیستم بین المللی «SI» انجام شود. در موارد استثنایی که به علت محدودیت منابع موجود استفاده از سیستمهای دیگر (آحاد) اجتناب ناپذیر به نظر می رسد، ضروری است نتایج نهایی هر قسمت از محاسبات را علاوه بر سیستم آحاد مربوطه، پس از تبدیل واحد در سیستم «SI» نیز درج نمود.

پیوست‌ها

پیوست شماره یک

عناوین دانشکده‌ها، رشته‌ها و گرایش‌های تحصیلی دانشگاه
(فارسی و انگلیسی)

با توجه به اینکه اطلاعات پشت جلد پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دانشگاه باید به زبان انگلیسی درج شود، لذا به منظور هماهنگی در ترجمه و نوشتار، عناوین دانشکده‌ها، رشته‌ها و گرایش‌های تحصیلی دانشگاه که تا تاریخ انتشار این مجموعه، رسماً در بانک اطلاعاتی دفتر برنامه‌ریزی درسی دانشگاه وجود داشته است به درخواست معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی و همت بخش زبانهای خارجی دانشگاه ترجمه و جهت اطلاع خوانندگان محترم به تفکیک دانشکده و مقطع ارائه، آورده شده‌است.

دانشگاه امام صادق «علیه السلام» Imam Sadiq University	
دانشکده الهیات، معارف اسلامی و ارشاد Faculty of Islamic Studies, Theology and Guidance	
دوره دکتری Ph.D. Course	
Fields:	رشته‌ها:
فقه و مبانی حقوق اسلامی Jurisprudence and Principles of Islamic Law	
فلسفه و کلام اسلامی Islamic Philosophy and Theology	
علوم قرآن و حدیث Qur'an and Tradition	
دوره کارشناسی ارشد پیوسته Continuous M.A.	
Field:	رشته:
الهیات، معارف اسلامی و ارشاد Islamic Studies, Theology and Guidance	
Areas:	گرایش‌ها:
فقه و مبانی حقوق اسلامی Jurisprudence and Principles of Islamic Law	
فلسفه و کلام Islamic Philosophy and Theology	
قرآن و حدیث Qur'an and Tradition	

دانشگاه امام صادق «علیه السلام» Imam Sadiq University	
دانشکده معارف اسلامی و اقتصاد Faculty of Islamic Studies and Economics	
دوره دکتری Ph.D. Course	
Field:	رشته:
Economics	علوم اقتصادی
Areas:	گرایش‌ها:
Theoretical Economics	اقتصاد نظری
International Economics	اقتصاد بین‌الملل
Econometrics	اقتصادسنجی
Islamic Economics	اقتصاد اسلامی
Monetary Economics	اقتصاد پولی
Public Economics	اقتصاد بخش عمومی
Development Economics	اقتصاد توسعه
	اقتصاد شهری و منطقه‌ای
Urban and Regional Economics	
Agricultural Economics	اقتصاد کشاورزی

اقتصاد منابع طبیعی Natural Resource Economics	
سیر اندیشه های اقتصادی History of Economic Thoughts	
بررسی تطبیقی نظام های اقتصادی Comparative Studies of Economic Systems	
دوره کارشناسی ارشد پیوسته Continuous M.A.	
رشته:	Field:
معارف اسلامی و اقتصاد Islamic Studies and Economics	

دانشگاه امام صادق «علیه السلام» Imam Sadiq University	
دانشکده معارف اسلامی و علوم سیاسی Faculty of Islamic Studies and Political Science	
دوره دکتری Ph.D. Course	
رشته:	Field:
علوم سیاسی	Political Science
گرایش‌ها:	Areas:
اندیشه‌های سیاسی	Political Thoughts
جامعه‌شناسی سیاسی	Political Sociology
مسائل ایران	Iranian Politics
سیاستگذاری عمومی	Public Policy
دوره کارشناسی ارشد پیوسته Continuous M.A.	
رشته:	Field:
معارف اسلامی و علوم سیاسی	Islamic Studies and Political Science
دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته Non-Continuous M.A.	
رشته:	Field:
اندیشه سیاسی در اسلام	Political Thought in Islam

دانشگاه امام صادق «علیه السلام» Imam Sadiq University	
دانشکده معارف اسلامی و حقوق Faculty of Islamic Studies and Law	
دوره دکتری Ph.D. Course	
Fields:	رشته‌ها:
Private Law	حقوق خصوصی
Criminal Law and Criminology	حقوق جزا و جرم‌شناسی
دوره کارشناسی ارشد پیوسته Continuous M.A.	
Field:	رشته:
Islamic Studies and Law	معارف اسلامی و حقوق
Areas:	گرایش‌ها:
LLM in Criminal Law	حقوق جزا
LLM in Private Law	حقوق خصوصی
LLM in Public Law	حقوق عمومی

دانشگاه امام صادق «علیه السلام» Imam Sadiq University	
دانشکده معارف اسلامی و مدیریت Faculty of Islamic Studies and Management	
دوره دکتری Ph.D. Course	
Field:	رشته:
Management	مدیریت
Areas:	گرایش‌ها:
مدیریت سیاستگذاری بخش عمومی	
Public Section Policy-making Management	
مدیریت رفتار سازمانی	
Organizational Behavior Management	
مدیریت منابع انسانی	
Human Resources Management	
مدیریت بازاریابی بین‌الملل	
International Marketing Management	
مدیریت سیستم‌ها	
Systems Management	
مدیریت مالی	
Financial Management	
مدیریت تولید و عملیات	
Production and Operations Management	
تحقیق در عملیات	
Operations Research	

→

دوره کارشناسی ارشد پیوسته Continuous M.A.	
Field:	رشته:
معارف اسلامی و مدیریت Islamic Studies and Management	
Areas:	گرایش‌ها:
مدیریت بازرگانی Business Administration	
مدیریت صنعتی Industrial Management	
مدیریت مالی Financial Management	

دانشگاه امام صادق «علیه السلام» Imam Sadiq University	
دانشکده معارف اسلامی و فرهنگ و ارتباطات Faculty of Islamic Studies and Culture and Communication	
دوره دکتری Ph.D. Course	
رشته:	Field:
فرهنگ و ارتباطات Culture and Communication	
دوره کارشناسی ارشد پیوسته Continuous M.A.	
رشته:	Field:
معارف اسلامی و فرهنگ و ارتباطات Islamic Studies ,Culture and Communication	
گرایش‌ها:	Areas:
مطالعات سیاستگذاری Policy Studies	
مطالعات حقوقی Law Studies	
دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته Non-Continuous M.A.	
رشته‌ها:	Fields:
تاریخ تشیع History of Shi'a	
تاریخ، فرهنگ و تمدن اسلامی History, Culture and Islamic Civilization	

دانشگاه امام صادق «علیه السلام» Imam Sadiq University	
واحد فواهران Girls' Section	
دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته Non-Continuous M.A.	
رشته‌ها:	Fields:
مدیریت آموزشی Educational Administration	
حقوق خانواده Family Law	
دوره کارشناسی B.A.	
رشته‌ها:	Fields:
فقه و حقوق اسلامی Jurisprudence and Islamic Law	
فلسفه و کلام اسلامی Islamic Philosophy and Theology	
زبان و ادبیات عرب Arabic Language and Literature	
حقوق LLB	
معارف اسلامی و علوم تربیتی Islamic Studies and Education	

پیوست شماره دو

رنگ جلد پیشنهادی جهت استفاده در پایان‌نامه/رساله
به تفکیک دانشکده

رنگ جلد	دانشکده
مشکی	الهیات، معارف اسلامی و ارشاد
طوسی	معارف اسلامی و اقتصاد
سرمه‌ای	معارف اسلامی و علوم سیاسی
سبز	معارف اسلامی و حقوق
قهوه‌ای	معارف اسلامی و مدیریت
آبی	معارف اسلامی و فرهنگ و ارتباطات